

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

9

Številka: 009-02-2/2019/5
Ljubljana, 26. 6. 2019

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F in 81/18 – odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

Poročilo

k predlogu Zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti 48. člena Zakona o osnovni šoli in 11. člena Zakona o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja

Komisija za državno ureditev je na 26. redni seji 19. 6. 2019 obravnavala predlog Zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti 48. člena Zakona o osnovni šoli in 11. člena Zakona o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja, ki ga je vložil državni svetnik Marjan Maučec (v nadaljevanju: predlog zahteve).

Komisija za državno ureditev predlog zahteve **podpira**.

* * *

Predlagatelj zahteve je na seji Komisije za državno ureditev predstavil vsebino zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti 48. člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-L) in 11. člena Zakona o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 35/01, 102/07 – ZOsn-F in 11/18).

Predlagatelj želi, da Ustavno sodišče v zvezi s tem presodi zatrjevane kršitve naslednjih ustavnih določb:

- pravico do pridobitve ustrezne izobrazbe (57. člen Ustave) in
- načelo enakosti (14. člen Ustave) ter
- načelo pravne države (2. člen Ustave).

Predlagatelj opozarja, da problematika, ki se je loteva v predlogu zahteve, ni nova. Ustava Republike Slovenije je z rešitvami v 64. členu le nadaljevala že pred tem uveljavljeno ureditev načina vzgoje in izobraževanja na dvojezičnih območjih

60
LET
STAVBE

Slovenije. To pomeni, da imamo na območju Slovenije dva različna modela dvojezične vzgoje in izobraževanja. En sistem velja na Obali (občine Koper, Izola in Piran) in drugi v Prekmurju (občine Lendava, Dobrovnik, Hodoš, Moravske Toplice in Šalovci). Na Obali imamo tako vrtce in šole z italijanskim učnim jezikom in vrtce in šole s slovenskim učnim jezikom, pri čemer pa se vsi učijo tudi drugega jezika, saj sta oba jezika okolja. V Prekmurju pa velja ureditev, da otroci obiskujejo vrtec ali šolo, kjer vzgojno-izobraževalni proces poteka dvojezično - v slovenskem in madžarskem jeziku hkrati. Zakon o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja določa tudi dvojezične šolske okoliše in starši nimajo možnosti proste izbire šolskega okoliša.

Predlagatelj je poudaril, da ne napada dvojezičnega šolstva, saj morajo biti pravice manjšine spoštovane, vendar pa meni, da je treba preveriti ustavnost 48. člena Zakona o osnovni šoli in 11. člena Zakona o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja.

Predlagatelj želi, da Ustavno sodišče presodi, ali so slovenskim otrokom kršene ustavne pravice svobodne izbire obiskovanja šole s slovenskim učnim jezikom. Znotraj dvojezičnega šolskega okoliša pa bi morala biti omogočena ustanovitev vsaj ene šole s slovenskim učnim jezikom, s tem ne bi bil nihče prikrajšan, otroci in starši na območju Prekmurja pa bi pridobili enake pravice, kot jih imajo starši na ostalem območju Republike Slovenije.

Predlagatelj opozarja tudi na težave, ki jo imajo ljudje, ki pridejo v Prekmurje iz drugih območij Slovenije. Njihovi otroci morajo obiskovati dvojezično šolo in se pri tem srečujejo z velikimi težavami, saj ne znajo madžarskega jezika.

Komisija za državno ureditev je bila seznanjena s poročilom Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je predlog zahteve obravnavala kot zainteresirana komisija. Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport je v svojem poročilu opozorila na morebitne meddržavne razsežnosti sprememb dvojezičnega modela, ki je v primeru Italijanske narodne skupnosti dogovorjen z mednarodno pogodbo, v primeru madžarske narodne skupnosti pa je občutljivost dvojezičnih šol zlasti eksistenčno povezana z uresničevanjem pravice madžarske narodne skupnosti do vzgoje in izobraževanja v lastnem jeziku. Tudi Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport je podprla predlog zahteve.

* * *

Za poročevalca na seji Državnega sveta je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Rajko Fajt, l.r.
predsednik